

Beslisnota voor de raad

Datum 27 januari 2021

Openbaar

Onderwerp Ophogen Bod Regionale Energiestrategie
Versienummer 0.1

Portefeuillehouder M. Schuttenbeld
Informant Paul Feldbrugge
Afdeling Concernstaf
Telefoon (038) 498 3067
Email P.Feldbrugge@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel 6.4.1 We bevorderen dat Zwolle op termijn energieneutraal is
Begroting wijzigen Nee
Dekking ten laste van

Bijlagen

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

- 1 In te stemmen met het verhogen van het Zwolse bod 1.0, onderdeel 'zon op dak' in de regionale energiestrategie van 192 GWh naar 359 GWh.

Datum 27 januari 2021

Inleiding

In het aangepaste plan van aanpak “Zwolle geeft energie” heeft uw raad besloten te streven naar een opbrengst van 180 GWh per 2025 (informatienota 4 nov 2019) . Bij de start van de Regionale energiestrategie (RES) is aangegeven dat het college voornemens is dit besluit in de RES in te brengen. Vervolgens heeft u voorjaar 2020 (11 mei 2020) kennisgenomen van het besluit van het college om dit licht op te hogen naar 192 GWh (om rekentechnische redenen). We hebben tevens aangegeven te streven naar meer verdiepende gesprekken met Enexis in verband met netwerkcongestie. Eind januari 2021 hebben deze gesprekken plaatsgevonden. Op basis van deze gesprekken komen we met een herzien voorstel om het RES-bod op te hogen, voor het onderdeel zon-op-dak. Dat is nodig omdat de investeringsplannen van Enexis meer en meer gebaseerd zijn op het RES-bod.

Beoogd effect

Op basis van gesprekken met Enexis willen we met dit besluit het Zwols aandeel binnen het regionale RES-bod Zwolle verhogen. Daarmee verhogen we de capaciteitsvraag richting Enexis, waarmee de kans verhoogd wordt dat initiatieven voor zon-op-dak gerealiseerd gaan worden.

Argumenten

1. In Zwolle speelt het probleem van netwerkcongestie al geruime tijd en we verwachten toenemende congestie. We hebben toegewerkt naar gesprekken met Enexis. Netwerkcongestie bij de zogeheten HS/MS-stations (hoogspanning/ middenspanning) is een limiterende factor voor het realiseren van zon-op-dak. Daarvan liggen er 3 op Zwolse grondgebied, overigens niet exclusief voor Zwols gebruik maar als onderdeel van het totale netwerk.
2. Enexis kent een groot verzorgingsgebied waar transport van energie geoptimaliseerd moet worden. De ontwikkelingen in de energie gaan snel en er moet nog veel geïnvesteerd worden tot 2050, ook door Tennet. We kunnen als gemeente niet rechtsreeks afspraken maken met Enexis. Enexis maakt afwegingen voor haar totale gebied. Enexis geeft wel aan dat de RES, dus ook die van onze regio, aan belang toe neemt voor de investeringsafwegingen van Enexis. Binnenkort wordt dit naar verwachting ook in de Tweede Kamer besproken. Enexis heeft aangegeven met twee jaarlijkse investeringsplannen te gaan werken (in plaats van vierjaarlijks). En vanuit de RES systematiek is helder dat RES 1.0 opgevolgd zal worden door een RES 2.0 en verder. RES bod 2.0 kan dus in de volgende cyclus van Enexis verwerkt worden. En zo verder.
3. Enexis kan voor haar inzicht putten uit andere informatiebronnen dan gemeente Zwolle kan en mag. De informatie van Enexis en gemeente Zwolle bleek over en weer op onderdelen te verschillen. Nadere analyse maakt dat duidelijk dat:
 - Er is een duidelijk verschil tussen plannen die bij Enexis bekend zijn en plannen die bij de gemeente bekend zijn. Enexis baseerde zich op aanvragen bij hen voor teruglevercapaciteit. De gemeente baseerde zich op de bij de gemeente vergunningsplichtige initiatieven. Veel initiatieven zijn bij Enexis aangevraagd, maar niet vergunningsplichtig bij de gemeente en daarom niet in beeld. Initiatieven verspreid over de hele stad, en zeker ook de bedrijfsterrains. De informatie van Enexis en de gemeente is nu samengevoegd. We willen dit in de toekomst meer continu afstemmen.
 - De gemeente heeft in het verleden de kleinere dak systemen in de RES systematiek niet meegenomen in de telling. Die noodzaak ontbrak toen.
 - De gemeente heeft meer inzicht dan Enexis in zon-op-dak van verwachte nieuwbouw van woningen, maatschappelijk vastgoed en bedrijven (vooral Hessenpoort).

Datum 27 januari 2021

4. Er blijkt een veel grotere opbrengst 'zon op dak'. Met de kennis van de reeds gerealiseerde projecten en de plannen waarvan wij denken dat die ruimtelijk gezien passen bij de ambities van Zwolle, komen we aan 6 keer zoveel opgewekte energie zon op dak als in het concept RES-bod opgegeven. Er is een reëel risico dat plannen niet gerealiseerd kunnen worden wegens onvoldoende capaciteit op de onderstation. Dat speelt overigens nu al bij bijv. de nieuwbouw van de WRZV hal.
5. We zijn de eerste gemeente in de regio die op deze wijze met Enexis wederzijdse informatie heeft besproken en geanalyseerd. Het is onbekend wat de gesprekken met andere gemeentes zullen opleveren.
6. 'Zon op dak' past goed in onze opvattingen over multifunctioneel ruimtegebruik, zoals ook verwoord in de zonneladder. We waarderen dat, concreter en meer dan we wisten, het bedrijfsleven en maatschappelijk veld een bijdrage willen leveren aan de energietransitie. Door het aanpassen van het bod vergroten we samen met Enexis de kans om de ondernemers, ontwikkelaars en particulieren bij nieuwbouw te faciliteren bij het ontwikkelen van duurzame plannen ten aanzien van onder meer zon op dak. Ook voor de transitie van bestaande bouw worden op deze manier de voorwaarden geschapen om tot een verduurzaming te komen.
7. Gegeven de hogere potentie zon-op-dak, het toegenomen belang van het RES-bod voor investeringen door Enexis en onze waardering voor zon-op-dak initiatieven willen we een bijdrage aan een hogere kans op realisatie leveren. Dat kan door het verhogen van het Zwolse bod 1.0, onderdeel 'zon op dak' in de regionale energiestrategie van 192 GWh naar 359 GWh. In de tabel wordt het nieuwe voorstel bod 1.0 vergeleken met het Concept RES. Dit is onderbouwd op basis van reeds gerealiseerde projecten, concrete plannen en verwachte ontwikkelingen in de periode tot 2030.

	Zwolse Concept RES Bod in GWh	Zwolse Nieuw voorstel Res bod 1.0
Windenergie	58	58
Zon op veld + overig	100	100
Zon op dak	34	201
Totaal	192	359

8. Met de inbreng van dit aangepaste bod verandert op regioniveau de verhouding zon/wind, in elk geval in RES bod 1.0. Windenergie is voor de maatschappij goedkoper dan zonne-energie, gezien vanuit het systeem. Dat zal worden betrokken met de afweging in RES verband op de vier afgesproken hoekpunten (opbrengst, draagvlak, kosten en ruimtelijk kwaliteit). Deze komen nog voor de zomer in twee fases in uw raad. De RES wordt in twee stappen ter besluitvorming in o.a de gemeenteraden gebracht. Eerst komen de hoofdlijnen ter besluitvorming en vervolgens de definitieve en uitgebreide RES 1.0.

Datum 27 januari 2021

Risico's

Er is géén harde garantie afgegeven door Enexis dat een hoger bod in 1.0 leidt tot directe investeringen in de stations in het Zwolse verzorgingsgebied. Het is denkbaar dat het ophogen van het Zwolse bod niet leidt tot het beoogd effect. Overigens zijn we niet juridisch gehouden aan ons bod in de regio, mocht bijvoorbeeld Enexis onverhoopt niet snel gaan investeren in de onderstations. Anderzijds geven wij geen harde garantie aan Enexis dat dit bod ook gerealiseerd gaat worden. Een bod dat in de loop der tijd te hoog blijkt ten opzichte van initiatieven in de stad zou kunnen leiden tot achteraf bezien onnodige investeringen door Enexis. Die kans is niet groot gezien de gevoerde gesprekken, maar mocht dat gebeuren dan zal niet leiden tot een financiële claim richting de gemeente. We veronderstellen daarnaast dat effecten van meer gebruik (door woningen, bedrijven, mobiliteit etc.) ook leiden tot verzwaring van het netwerk. De kans op onnodige investeringen is waarschijnlijk niet zo groot en aan Enexis om in te schatten.

Financiën

nvt

Communicatie

De RES-gemeenten in de regio West-Overijssel zijn geïnformeerd.

Vervolg

Het aangepaste Zwolse bod wordt in de RES 1.0 ingebracht. Ten behoeve van het RES 2.0 bod zullen de uitkomsten van het gebiedsproces Tolhuislanden ingebracht worden. We verwachten overigens dat de nieuwste windmolens ook bij lagere wind meer gaan opbrengen (meer draaiuren). Ook kan de opbrengst zon op veld in dit gebied wellicht stijgen. Rond de zomer komt deze ontwikkeling in de besluitvorming.

Openbaarheid

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

interim-secretaris, Liesbeth Borsboom